

Cloud, bandleden en vrienden binnen handbereik met VST Transit.

Retrologue 2 kan een stuk meer dan zijn voorganger.

Geen half werk

De updates van Cubase volgen elkaar de laatste tijd behoorlijk snel op. Je vraagt je dan af of Steinberg Cubase 8.5 wel voldoende interessante nieuwe functies te bieden heeft. We zijn benieuwd.

door Eppo Schaap > eppo@interface.nl

Cubase bestaat momenteel in drie versies: Cubase Pro, hier getest; Cubase Artist, met iets minder opties en dus goedkoper; de echte budgetversie, Cubase Elements, die alle basisvoorzieningen biedt om comfortabel muziek te kunnen maken. Alle drie de versies werden recent geüpdatet naar versie 8.5. We bekijken de belangrijkste nieuwe functies.

Cyberspace

VST Transit is een nieuwe samenwerking in de Cloud. Het gaat hier niet om een verbinding waarmee je (bijna) realtime samen aan

een productie kunt werken, want daar hebben Cubase-gebruikers al VST Connect SE voor. Met VST Transit heeft Steinberg een elegante en centrale vanuit Cubase geregelde oplossing willen maken voor het heen en weer sturen van audiobestanden via internet als je met iemand anders of zelfs met een hele band projecten wilt uitwisselen, en erover wilt discussiëren. Ook kan dit handig zijn als je op verschillende plaatsen aan een project wilt werken en toch altijd de laatste versie beschikbaar wilt hebben. Je kunt zelfs nieuwe contacten leggen via VST Transit, en mensen vragen met je samen te werken. Je krijgt standaard 500MB opslagruimte op Amazon servers en 1GB gratis dataverkeer per maand. Met het betaalde premium-

INFO

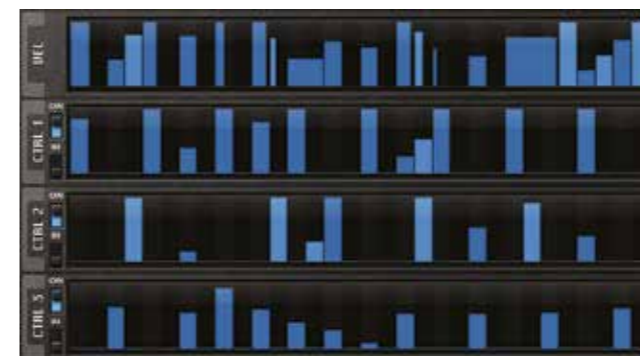
- **prijs excl:**
Pro 8.5 full version € 549,-
update vanuit Pro 8 € 49,99
Artist 8.5 full version € 299,-
update vanuit Artist 8 € 49,99
Elements 8.5 full version € 99,99
update vanuit Elements 6/7 € 24,99
- **distributie:**
Steinberg Media Technologies GmbH
- **internet:**
www.steinberg.net

account wordt dit verhoogd tot respectievelijk 5GB en 20GB dataverkeer per maand.

Retro-analoog versie 2

Sinds Cubase 6.5 levert Steinberg de virtueel-analoog synthesizer Retrologue mee. De eerste versie was een redelijk tot goede synth, die echter niet op alle fronten kon meekomen met de betere commerciële concurrenten. Nu is er Retrologue 2, die flink is uitgebreid ten opzichte van zijn voorganger. Versie 2 heeft er een extra oscillator bij gekregen, waarmee het totaal op drie oscillators plus een suboscillator komt. Hiermee heeft Retrologue 2 dezelfde klankopwekkingsbasis als de moeder van alle solosynths, de Minimoog. Die basis is in ieder geval steviger geworden.

Op een aantal punten gaat Retrologue 2 verder dan de klassieke mono- en polysynths. De oscillators kunnen zich in de Multi-stand bijvoorbeeld verdelen in maximaal acht toonopwekkingsbronnen, die je kunt verstemmen

Retrologue 2 heeft een veelzijdige variabele stepsequencer gekregen.

en in het stereobeeld verspreiden, waardoor je met Retrologue 2 maximaal 24 virtuele oscillators tegelijk kunt laten 'blazen'. Verder hebben de oscillators standen als Sync, Cross en Xor, waarmee eigenlijk binn een oscillator verschillende traditionele oscillators worden geëmuleerd, die met elkaar bijvoorbeeld de traditionele boventoonrijke sync-klinken maken, maar waarmee ook veel andere (vooral agressieve) klankkleuren mogelijk zijn.

De modulatiemogelijkheden zijn flink uitgebreid, met vier lfo's en een verdubbelde modulatiematrix met twintig slots voor het toewijzen van modulatieverbindingen. Voor elke verbinding kun je een controller toewijzen die realtime de betreffende hoeveelheid

modulatie regelt. Dat kan bijvoorbeeld de hoeveelheid vibrato of filterwobble zijn die je met het modulatiematrix wilt regelen.

Helemaal nieuw is de sequencerpagina in Retrologue 2. Hier kun je een sequencer programmeren van maximaal 32 stappen. Dat zijn niet alleen simpele aan/uit-schakelaars, maar je bepaalt per noot ook de velocity en lengte van elke toon afzonderlijk. Tonen kunnen ook meerdere stappen beslaan. Daaronder zijn drie modulatieregels beschikbaar waarmee je ook synthparameters stap voor stap kunt besturen. Een patroon kun je als midifile naar een track slepen en daar verder bewerken.

Een ook de effectsectie is in Retrologue 2 een stuk rijker bedeed. Je hebt nu een keten

Retrologue 2 is een stoer virtueel-analoog synthwerkpaard geworden

SPECIFICATIES

- **Nieuw in 8.5**
- Profile Manager (Pro)
- VST Transit
- Retrologue 2 synth
- verbeterde mixer
- import track projects
- uitbreidingen Key en Drum editors
- uitgebreide Chord Pads
- Transport Panel vernieuwd
- aparte punch in- en uit-punten
- zPlane elastique v3 timestretching
- MediaBay racks
- 8 meegeleverde virtuele instrumenten
- 32-bit floating point audio engine tot 192kHz, 5.1 surround
- onbeperkte audio-, instrument- en miditracks
- 73 audio en 18 midi vst-effectprocessors
- VCA faders (Pro)
- TrackVersions
- VariAudio
- automatische voicing harmonisatie en auto-tuning
- Chord Track
- Steinberg VST Connect SE 3
- Professionele muzieknotatie en printen (Pro)

van maximaal zes effecten tot je beschikking, variërend van chorus, flanger/mod tot delay en reverb, die je in iedere gewenste volgorde kunt gebruiken. Het effect resonator verdient speciale aandacht. Dit is een driedelig bandfilter dat op allerlei manieren kan worden gemoduleerd, waardoor interessante dynamische verkleuringen ontstaan, variërend van een heerlijke vintage seventies auto-wah tot vocale filtering. De filterbanden kunnen met een eigen lfo worden gemoduleerd en zelfs vanuit de arpeggiator. Kunnen we dit effect ook als effectplug-in krijgen? De vierdelige eq-sectie sluit als zevende effect de effectpagina af.

We zochten bij de effecten tevergeefs naar een distortion, maar die zit in het filter en doet daar zeer effectief zijn werk. Het voordeel van een distortionmodule in het filter is dat je hem kunt linken aan de toonhoogte die je speelt, waardoor hij veel muzikaler inzetbaar is. Met de distortionmod Rate KF (key follow) kun je heel mooie en over een groot deel van het klavier bruikbare >>

De effectblokken in de effectsectie van Retrologue 2 kunnen met de muis in de gewenste volgorde worden geslept.

De nieuwe functies zijn eigenlijk allemaal welkome verbeteringen

>> bitcrusher-leads maken met leuke voice-formanteigenschappen. Ook mooi: Retrologue 2 kan de presets van zijn voorganger probleemloos laden.

Inprikken en automatiseren

De nieuwe automatische punch-in/uit-punten kunnen onafhankelijk worden ingesteld van de locators, en dat is eigenlijk heel handig. Bij een punch-in wil je meestal immers iets eerder beginnen met afspelen.

Nu we het toch over locators hebben: je kunt in Cubase nu meerdere cycleregio's definiëren. Ook een cycle binnen een cycle is mogelijk, en je kiest in de ruler met de muis welke cycle actief is. De ruler is nu verdeeld in verschillende zones voor het instellen van de locators en voor het navigeren door het project. Verder kun je nu de kleuren van de verschillende rulerzones zelf bepalen.

In het projectvenster zijn nieuwe functies toegevoegd voor bewerking van sequences. De handigste nieuwe functie vonden wij de duplicatehendel aan elke sequence. Hiermee duplicer je de sequence met de muis.

De Tempo Track was ook wel toe aan wat extra bedieningsgemak, en dat is in 8.5 ook toegevoegd. Je kunt nu een zone met tempowijzigingen intuïtief aanpassen met dezelfde aanpassingsgereedschappen die bij automa-

Xtra content

- 12 video's over de nieuwe features door Steinberg
- Retrologue 2 audiodemoprogramma
- demoversie

tisering en Note Expression beschikbaar staan. Je kunt dus horizontaal en verticaal schalen rondom een centraal punt. Je ziet daarbij direct realtime aan de andere tracks wat er verandert. Deze intuïtieve bewerkingen zijn ook toepasbaar op een selectie van automatiserings-events. Je kunt ze zelfs zonder problemen over andere bestaande punten heen schuiven.

Drums en akkoorden

De midi-editors voor drums en toetsen zijn uitgebreid met nieuwe functies. Zo kun je in de Drum editor de noten nu behalve door ruitjes ook door balken laten weergeven, zoals die in de Key editor worden gebruikt. Bij een lange 808-kick is dat erg nuttig. Je kunt alleen de regels laten zien die je daadwerkelijk gebruikt, of alleen de instrumenten die zijn toegewezen, zodat alles beter op één scherm past. Dat laatste werkt overigens alleen met vst3-instrumenten.

Invoeren van nieuwe noten in de Key editor kan nu een stuk sneller met alleen de selectie-cursor (pijl)je. Dubbelklik om een nieuwe noot in te voegen en als je de tweede klik van de dubbelklik vasthoudt, kun je in combinatie met shift, alt en ctrl (cmd op de Mac) direct nog veel meer doen, zoals lengte, toonhoogte, positie en velocity van de nieuwe

noot wijzigen. Dit werkt ook in de Drum editor met het drumstokje.

In Cubase 8 werden Chord Pads geïntroduceerd waarmee je via een aantal toetsen op je keyboard of pads op je controller een akkoordenschema kunt spelen dat muzikaal zinvol is. Tot nu toe kon je alleen complete akkoorden in één keer triggeren. Maar nu is het bijvoorbeeld ook mogelijk om de afzonderlijke tonen van een akkoord te spelen met andere toegewezen pads of toetsen op het klavier. Je hoeft hiervoor niets over de opbouw van de akkoorden te weten, maar je speelt gewoon drie of vier naast elkaar gelegen witte toetsen die dan bij elk pad-akkoord de juiste tonen van het akkoord afzonderlijk laten horen.

Iconen en overzicht

De MediaBay is toegankelijker gemaakt door middel van iconen. Verschillende soorten content, zoals instrumentpresets, loops of eigen samples hebben nu hun eigen icoon. Als je door de meegeleverde presets voor de instrumenten navigeert, zijn deze keurig gerangschikt op afbeelding van het betreffende instrument. De MediaBay bevat niet alleen loops, maar ook, midfiles, presets voor instrumenten en tracks. Het loont zeer de moeite daar eens serieus naar te kijken, >>

In de MediaBay zie je de presets voor de meegeleverde instrumenten.

In de MediaBay zijn de loops nu visueel gestructureerd.

De keuzemenu's bij het aanraken van de vensterrand zijn erg handig.

>> omdat er erg veel nuttig en leerzaam materiaal te vinden is. Complete gitaar amp en effectinstellingen, om maar eens wat te noemen, of een set-up om een koor op te nemen op meerdere tracks tegelijk.

Cubase 8.5 maakt het mogelijk losse tracks rechtstreeks uit andere projecten te importeren, zonder dat je het betreffende project hoeft te openen. Bij het kiezen van 'File > Import > Tracks from project' verschijnt er een lijst met alle tracks van het project dat je hebt aangewezen en waar vanuit je wilt importeren. Kies de tracks die je wilt hebben en bepaal of ze moeten worden toegevoegd aan het huidige project of dat ze bepaalde tracks moeten vervangen. In het tweede geval wordt er in je huidige project een nieuwe versie gemaakt van de bestaande track, zodat je altijd nog terug kunt naar de oude versie. Dit is een erg snelle en flexibele functie die een stuk makkelijker werkt dan track presets exporteren of tracks verslepen tussen twee geopende projecten, want dat wordt altijd snel onoverzichtelijk.

Natuurlijk zijn er ook weer veel kleine verbeteringen doorgevoerd in Cubase 8.5. Een voorbeeld is de Profile Manager in Cubase Pro. Hierin sla je profielen op van verschillende gebruikers. Vooral handig in een grotere studio waar verschillende mensen hun eigen lay-out, toetscommando's, plug-incollectie,

presets, werkbalkinstellingen et cetera kunnen oproepen. Profielen kun je ook exporteren en als bestand naar een andere locatie meenemen.

Verder zijn timestretch en pitchshifting weer verbeterd dankzij een nieuwe versie van Zplane's élastique Pro algoritme. Het exporteren van een serie tracks is makkelijker geworden, doordat je een naamgevingschema voor de tracks kunt aanmaken en opslaan als preset.

Blij

Nieuw en meer lijkt altijd beter, maar trouwe Cubase-gebruikers waren de laatste tijd niet altijd even blij met alle nieuwe functies, omdat die de nodige grafische wijzigingen en bijbehorende leercurve met zich meebrachten. Bij Cubase 8.5 moeten we tot ons plezier echter constateren dat de nieuwe functies eigenlijk allemaal welkomere verbeteringen zijn, en het werken met Cubase er weer een stuk leuker op is geworden. Gelukkig zijn er ook instructievideo's te vinden op Youtube en de Steinberg site, waarin alles toegankelijk wordt gepresenteerd.

Er is nog een klein probleempje met de taakbalk van Windows als die links op het scherm wordt geplaatst. Hij wordt dan niet door alle vensters van Cubase automatisch

herkend. Maar we gaan ervan uit dat dit in een volgende update is opgelost.

Wel erg handig zijn de nieuwe, kleine keuzemenu's die verschijnen als je met de muis op de rand van een venster gaat staan. Ook het tandwielje als snelkoppeling naar de instellingen voor elk scherm is erg handig.

Conclusie

Cubase 8.5 voegt veel zinvolle nieuwe functies toe, met als highlight de virtueel-analoge Retrologue 2 synth. Veel nieuwe functies in het programma maken de workflow comfortabeler en sneller. Via VST Transit kun je vanuit Cubase projecten uitwisselen en beheren en met de Chord Pads wordt de wondere wereld van de harmonieeler toegankelijker. Kortom dit is echt wel een serieus te nemen update! ■

HET OORDEEL

- + • Retrologue 2
- + • Nuttige workflowverbeteringen
- + • flexibele tempobewerkingen
- + • Chord Pads zinvol toepasbaar
- • Windows vensterintegratie nog niet 100% ideaal